

Leo Verhart

'Zoo valsch als een kraai'

Al zijn in ons land de archeologische vondsten niet zo opzienbarend als – pak weg – in Egypte, toch blijkt het de moeite waard te zijn om stenen en potten te vervalsen. Een archeoloog moet op zijn tellen passen en een vaatdoekje bij de hand houden.

16

Enige jaren geleden ontving ik een vreemd en intrigerend telefoontje (omwille van de privacy zijn de namen veranderd). Aan de lijn had ik meneer Van de Berg. 'Meneer Verhart', begon hij, 'ik heb vernomen dat u veel van de prehistorie af weet'. Ik mompelde nog iets dat dit wel meeviel, maar hij onderbrak me nogal onbeleefd en ging voortvarend verder: 'Het volgende is namelijk het geval. Ik heb bij een antiquair enkele gave klokbekers kunnen kopen.' 'Nou meneer Van de Berg dat is bijzonder', antwoordde ik wat verbaasd. Klokbekers zijn namelijk zeer zeldzaam, zelden gaaf en als er meer tegelijk te koop zijn, dan is dat echt een unicum.

Ik opperde dat het misschien bekers waren uit een oude collectie, uit de tijd dat grafheuvels nog vrijelijk leeggespit konden worden. 'Nee, meneer Verhart', ging hij verder, 'dat is niet het geval. Ik wil graag uw oordeel erover. Als dat positief is, dan koop ik er nog een paar.'

'Nog een paar?' reageerde ik geschrokken. 'Zijn er dan nog meer te koop?' 'Ja hoor', ging Van de Berg onverstoord verder. Het was ook een beetje onbeleefd, maar ik onderbrak hem

direct en maakte snel een afspraak voor de volgende dag. Als er zoveel klokbekers waren, dan moest het museum er ook snel bij zijn, want zo'n belangrijke collectie mocht toch niet zomaar, ongedocumenteerd verloren gaan en ... - ik kan niet ontkennen dat ik bij mij ook een zekere hebberigheid voelde opwellen - misschien konden wij er ook een paar kopen!

Een dag later arriveerde de heer Van den Berg, vergezeld door zijn vrouw in het museum. Ze waren zichtbaar opgewonden en mevrouw Van de Berg had zelfs een rode kleur. Of het iets met de klokbekers te maken had of met de kou buiten, kon ik evenwel niet vaststellen. Ze hadden een grote doos bij zich en twee boodschappentassen. Voorzichtig zetten ze alles op een tafel. Ik keek in de tas en schrok. Op de bodem lag een grote hoop scherven van een volledig uiteengevallen pot. Ik schrok nog meer van de scherven. Ze waren dik en zwart. Dat kon nooit van een klokbeker zijn.

Meneer Van de Berg begon voorzichtig de doos uit te pakken. Hij toverde een monsterlijke creatie te voorschijn. De pot was plomp, zwart van kleur en versierd met een grote variatie aan de meest wonderlijke motieven. Ik deed nog een poging het voorwerp serieus te bekijken, maar met één oogopslag was het duidelijk: de vermeende klok-

bekers waren de producten van schoolkinderen die hadden deelgenomen aan een weekje prehistorisch leven in een themapark als Archeon.

Voorzichtig vertelde ik mijn bezoekers die conclusie. Geschokt werd mijn verhaal aanhoord. Beschroomd vroeg ik nog wat ze voor de potten betaald hadden, maar daar wilden ze niets over kwijt. Met afgezakte schouders en een wat onzekere tred verlieten ze het museum.

Het interessante van vervalsingen

Het was deze gebeurtenis die mijn belangstelling voor vervalsingen aanwakkerde en me in deze materie deed verdiepen. Ten eerste omdat het vaak spraakmakende onderwerpen zijn die ook in de belangstelling staan van mensen buiten het vak. Ze versimpelen de onderzoeksthema's van een wetenschappelijke discipline en ze geven het vak de aandacht die de beoefenaren zelf soms moeilijk kunnen krijgen. Als archeoloog kan je zoveel opgraven en publiceren als je wilt, toch blijft nog steeds Tjerk Vermaning de beroemdste van ons allemaal.

Dit is geen onbekend verschijnsel en het komt vooral in de kunstwereld voor. Han van Meegeren bijvoorbeeld is een kunstenaar waar iedereen van gehoord heeft. Niet zozeer door zijn

eigen werk, maar vanwege alle valse Vermeers die hij heeft gemaakt. En heeft u allemaal niet dezelfde reactie als u voor zo'n van Meegeren staat? Dat je toch zó kan zien dat een dergelijk schilderij nooit door Vermeer kan zijn geschilderd. Iedere leek ziet dat toch!

Dat laatste is het tweede punt dat vervalsingen zo aardig maakt. Ze zijn een spiegel van de wetenschappelijke kennis op het moment van vervalsen. Niemand koopt morgen een nieuw stuk schilderslinnen bij de creativiteitswinkel om eens een Vermeer na te maken. Er zal allerlei onderzoek gedaan worden als een dergelijk schilderij bij een kenner aangeboden wordt. Dus men moet daarop voorbereid zijn en maatregelen nemen. Het doek waarop geschilderd wordt, moet uit de tijd van Vermeer komen. Dit geldt ook voor de schildersmaterialen: het moeten de materialen zijn die Vermeer zelf gebruikte. De afgebeelde requisieten moeten ook uit zijn tijd stammen anders val je daarmee snel door de mand. Kortom, het is vrijwel onmogelijk de huidige kenners een loer te draaien.

In de archeologie is dat hetzelfde. Vijftig jaar geleden kon men nog een stuk bot bij de slager halen, er iets van maken en het als oud verkopen. Nu kan met de C14-methode snel vastgesteld worden of dat bot oud is of niet. Je moet ook hier met een goed verhaal komen en met de juiste voorwerpen.

Er is echter nog een derde element dat vervalsingen zo interessant maakt. Behalve dat ze aandacht trekken, zeggen ze iets over de stand van de wetenschap. Sommige vervalsingen zijn uiterst doortrapt, andere knullig; de ene keer tuint een nietsvermoedende verzamelaar er in en de andere keer is een wetenschapper de dupe. We vragen ons nu vaak af hoe het toen mogelijk was dat iemand er zo instonk. De andere, aardige kant is ongetwijfeld om te achterhalen wat voor fouten de oplichters maken. Ze slaan vaak door, willen iets mooier maken dan het is. Zo zijn er vuurstenen vervalst die niet van echt zijn te onderscheiden. Gelukkig besloten de makers ze met schoensmeer ouder te doen lijken en dan maakt een eenvoudige 'Dreft-test' duidelijk wat vals is en wat echt. Een vals vuursteen werktuig blinkt als nieuw.

"De beroemdste van ons allen". Tjerk Vermaning toont hier een van zijn spectaculaire vondsten. In 1965 vond hij de oudste vuistbijlen van ons land bij Hoogsmilde en was hij een gevierd man. Tien jaar later werd hij beschuldigd van oplichting; hij zou de vuistbijlen vervalst hebben. Een rechtszaak volgde. Juridisch bleek het niet mogelijk een afdoende bewijs te leveren. In 1978 werd hij vrijgesproken. Er volgde een strijd voor eerherstel. In 1987 overleed Vermaning; een aantal getrouwen zette zijn strijd voort.

We hebben nu pret om al die vervalsingen van vroeger, misschien gniffelen we zelfs wel een beetje. Maar ook nu worden er vervalsingen gemaakt en te koop aangeboden. Sommige zijn makkelijk te herkennen, maar er zitten er ook tussen die voor echt doorgaan. Het zou mij niet verwonderen als al de aandacht die vervalsingen krijgen, iemand op het idee brengt ook mij een vervalsing aan te smeren.

Als hij – het zijn trouwens altijd mannen die vervalsen – zich houdt aan de huidige wetenschappelijke inzichten en geen echt domme dingen maakt, is de kans groot dat ik er ook intuïtief.

Twijfel en vreemde misvattingen

Sommige voorwerpen lijken vals, maar zijn dat niet. Bij nader inzien blijkt het om een administratieve fout te gaan of een wetenschappelijke overinterpretatie.

Een fraai voorbeeld van dit laatste is de ontdekking van de 'Nimf van Leggeloo'. In 1847 dacht men in Drenthe toch echt een Romeins beeld te hebben gevonden en nog wel in het huis van een Germaan. Bij het beeld werden namelijk Germaanse scherven gevonden. Het zou een aanwijzing zijn voor de belangrijkheid van de Germaan en een indruk geven van zijn sociale

contacten. Nu, 150 jaar later, denken we dat het een gewoon 18e of 19e eeuwse tuinbeeld is. Doordat de archeologie rond 1850 nog in de kinderschoenen stond, werd er nogal een ruime interpretatie gegeven aan de vondst. In werkelijkheid was het beeld gevonden op een hoop stenen die in de buurt van Leggeloo waren opgedolven. Door te veronderstellen dat stenen en beeld bij scherven hoorden die ook bij Leggeloo, maar op een andere plaats, waren gevonden, kon een verhaal ontstaan dat pas honderd jaar na zijn creatie werd ontzenuwd.

Er bestaat nu vaak twijfel over voorwerpen met een onduidelijke herkomst. Het kan zijn dat ze uniek zijn en dan is er geen vergelijking mogelijk. Als ze passen in een bepaald archeologisch beeld wordt een dergelijke vondst geaccepteerd. Het wordt anders als ze niet in dat beeld passen. Als ook nog eens met natuurwetenschappelijk onderzoek de ouderdom of echtheid niet is vast te stellen, ontstaan er problemen. Het zijn vooral stenen voorwerpen waar de onderzoeksmethoden nogal beperkt voor zijn. Maar ook vondsten van andere materialen kunnen ons voor raadsels plaatsen. Zo is aan het eind van de vorige eeuw een gekartelde

De 'danseres van Geldrop' (links) en de 'danser van Wanssum' (rechts) (foto BAI/RMO).
Op deze afbeelding hebben de tekeningetjes ongeveer dezelfde maat. In werkelijkheid is de steen van de danseres 9,5 cm groot en die van de danser 3 cm.

schijf van aardewerk gevonden. Afgaande op het vondstkaartje dat er aanhangt, lag het in de buurt van een kasteel bij Roermond. Functie en ouderdom zijn totaal onbekend. De vraag is of we hier te maken hebben met een vervalsing of iets dat nog nooit eerder gevonden werd.

Er zijn ook unieke voorwerpen waar lang twijfel over bestond, die nu door nieuwe ontdekkingen kan worden weggenomen.

In 1962 werd een kamp van jagers uit de steentijd opgegraven. In het weekend mochten de plaatselijke amateurs in het gebied buiten de vondstconcentratie ook graven. Hun vondsten stuurden ze op naar het Biologisch Archaeologisch Instituut in Groningen om te laten determineren en te laten beschrijven. Daar werd ontdekt dat op een steentje, dat als retouchoir bij het bewerken van vuursteen was gebruikt, de afbeelding te zien was van een menselijk figuur. Al snel kreeg zij de bijnaam 'Danseres van Geldrop' of de meer naar plagiaat riekende naam 'Venus van Mierlo'. De vondst was zo uniek dat de verantwoordelijke archeoloog in een verslag al een hoofdstuk schreef over de vraag of het hier wel een echt stuk betrof.

Tot 1975 werd aangenomen dat het stuk echt was. Maar in dat jaar begon de vervalsingszaak rond Tjerk

Vermaning. Ook aan de Venus werd getwijfeld. Het belangrijkste argument in de discussie was dat de afbeelding op het voorwerp uniek was en er ook in de ons omringende landen nooit iets dergelijks was gevonden. De danseres moest wel vals zijn.

Als tweede argument werd aangevoerd dat de afbeelding paste in de voorstelling van de prehistorie die men in die dagen had: een afgeleide van het door missiepaters gecreëerde beeld van half-naakte Afrikaanse inboorlingen met een preuts aandoend schaamschortje.

In 1988 werd, tijdens een inventarisatie van oude collecties van voorwerpen uit de steentijd, een bezoek gebracht aan de kelders onder het gemeentehuis van Venray. Daar lagen in halfvergane zakken, sigarenkistjes, kartonnen doosjes en sinaasappelkratjes de vondsten opgeslagen die in de jaren vijftig en zestig door een kleine groep amateurs waren verzameld in de omgeving van de plaats. In één van de papieren zakken met vondsten uit Wanssum bleken scherven, vuurstenen en enkele kiezels te zitten. Een van die steentjes was klein en plat en voorzien van krasjes. Het bleek de afbeelding te zijn van een mannetje, dat al snel als bijnaam 'de danser van Wanssum' kreeg. Zowel in naam als in afbeelding een tegenhanger van de 'Venus van Mierlo', alias de 'danseres van Geldrop'.

Er zijn geen verdachte aanwijzingen in de vondstomstandigheden en het steentje van Wanssum wordt dan ook als echt beschouwd. Daarmee vervalt de uniciteit van de 'Venus van Mierlo' en kan deze als authentiek worden aangemerkt.¹

Het bedrog

Wat voor vormen van bedrog bestaan er en wie waren die louches heren die de zaak oplichtten?

De belangrijkste drijfveer blijkt steeds geld te zijn.

Wat vaak voorkomt is dat goedkope tot waardeloze vondsten uit het buitenland in de Nederlandse bodem begraven worden. Het risico dat je loopt is klein, want archeologen zijn maar wat blij dat nu zaken die ze zo goed uit het buitenland kennen ook in ons land gevonden worden. Vooral Zwitserse en Deense oudheden zijn zo in Nederlandse verzamelingen terecht gekomen.

Een stuk moeilijker, maar ook lucratiever, is het namaken van voorwerpen en proberen ze te verkopen als authentiek. Het succes is soms zo groot dat de productie uit de hand loopt. Er worden steeds krankzinniger producten ontworpen die niet meer met de archeologische gegevens zijn te rijmen en de daders vallen door de mand.

Het mooiste voorbeeld van dit laatste zijn de vervalsingen in Drenthe aan het eind van de vorige eeuw. De arme landarbeiders Arends en Egberts groeven onder toezicht van een bestuurslid van het Drents Museum in Assen op de heide rond Odoorn duizenden potten op. Ze werden verkocht aan het museum. De hoeveelheden waren zo groot - volgens de museumverslagen uit die tijd werden ze in karrenvrachten naar het museum vervoerd - dat de bodem van de kas al snel in zicht kwam. Andere musea en particulieren roken hun kans en schaften ook heel wat van die zogenoemde 'Odoorner waar' aan. Maar het succes steeg de heren naar het hoofd. Ze begonnen de meest bizarre vormen te produceren: vreemde beeldjes, potten met christelijke symbolen, wijnkaraffen, etcetera. Onder het toezicht van kenners groeven ze uiteindelijk hele theeserviezen op.

Dat moest wel misgaan en twee jaar na de start van hun praktijken vielen ze door de mand. Vreemd genoeg werden ze nooit vervolgd en konden van hun verdiende geld twee boerderijen aan de rand van het dorp laten bouwen.

Maar niet alleen geld blijkt een drijfveer te zijn om vervalsingen te maken. Zo kan men de wetenschap een loer willen draaien, een bepaald politiek streven historisch willen onderbouwen en ook de onvermijdelijke 1-april en studenten-grappen komen voor.

Het gemanipuleer met archeologische voorwerpen is vooral bekend uit de Tweede Wereldoorlog. De oudste Nederlandse archeologische vervalsing hoort echter in de politieke sfeer thuis. Het gaat om een Romeinse inscriptie die gevonden zou zijn in het castellum

Roomburg bij Leiden.² Op de steen staat: GENS BATAVORVM AMICI ET FRATRES ROM. IMP. (het Bataafse volk, de vrienden en broeders van het Romeinse Rijk).

Het zou kunnen zijn dat de Zuid-Hollandse humanist Cornelius Aurelius de vervalser is. Hij publiceerde deze vondst namelijk als eerste in zijn Divisiechroniek van 1517. De inscriptie zou een aanwijzing zijn voor de goede contacten tussen Rome en Nederland. Het hield ook in dat het er in Nederland niet zo barbaars aan toeging als men wel eens dacht.

De illusie

Waar leiden al die vervalsingen heen? De ene bedrogene erkent het feit dat hij is opgelicht, terwijl de ander een eindeloze en onversaagde strijd begint om zijn gelijk te halen. Een van de bekendste voorbeelden daarvan is Tjerk Vermaning.

Minder bekend is ir. A. van Schermbeek. Deze laatste was een landgoedeigenaar van de oude stempel die woonde in het romantische huis Oud Groevenbeek te Putten. In 1979 overleed de heer van Schermbeek. Zijn weduwe belde de provinciaal archeoloog met de mededeling dat zij de collectie oudheden van haar man aan de provincie wilde schenken. De archeoloog maakte een afspraak en ging naar Oud Groevenbeek. Hij kan zich dat bezoek nog levendig herinneren. 'Ik betrad een kamer', vertelt hij. 'Het was er donker en stoffig. De kamer werd verlicht met een eenvoudig peertje en was vierkant van vorm en hoog. De wanden waren voorzien van donker bloemetjesbehang. Aan die wanden hingen planken vol met oudheden. Boven de schoorsteenmantel hing een grote ietwat verweerde spiegel. Op de mantel stonden ook nog oudheden. Ik keek eens goed en viel van verbazing bijna achterover. Alles was vals!'

Ir. van Schermbeek bezat een collectie oudheden die waren opgegraven in de periode 1935-1940 op zijn landgoed. De opgraver was Hendrik Ruyter, alias 'Potjes-Hendrik'. Deze stratenmaker en kenner van de Veluwe had in die periode deelgenomen aan officiële opgravingen. Zijn daar opgedane kennis bracht hij op een andere wijze in de praktijk.

We kennen 'Potjes-Hendrik' vooral uit krantenverslagen. In 1939 werden toeristen in de landelijke en regionale bladen gewaarschuwd geen Veluwe oudheden te kopen. Er bleken op dat moment veel valse stukken in omloop te zijn. Diverse gedupeerden hadden zich reeds gemeld bij het Rijksmuseum van Oudheden.

De toenmalige conservator, F.C. Bursch schreef de bedrogen liefhebbers terug dat de potten 'zoo valsch waren als een kraai'.

In augustus kan de hoofddader 'Potjes-Hendrik' opgepakt worden op beschuldiging van oplichting met valse oudheden. De politiecommissaris van Ede startte een groot onderzoek en stelde

Oplichters aan het werk. In de put staan de schurken Arends en Egberts. Op de rand zit het bestuurslid van het museum van Assen, de heer Van Genderen Stort. Met eigen ogen ziet hij de ontdekking van hele theeserviezen (foto RMO).

Een kast vol met 'oudheden' in de museumkamer van de heer van Schermbeek (foto ROB).

Een aardewerken bakje met balvormige voorwerpen van aardewerk en een bruin gemaakt golfballetje uit de collectie Van Schermbeek (foto RMO).

kort daarop reeds vast dat de potten niet gebakken waren, maar gedroogd waren op sigarenkistjes, waarvan in één geval de afdruk van het merk - Willem II - nog op de bodem zichtbaar was en dat de potten waren versierd met lucifers van het merk Molentje. In de krant verscheen destijds ook een vraaggesprek met de heer van Schermbeek. Hij meende dat de waterproef die aantoonde dat de potten niet gebakken zijn geen afdoende bewijs was en dat de oudheden best echt konden zijn. Kort daarop werd de zaak tegen Hendrik geseponeerd in verband met de mobilisatie.

Waarom bleef Van Schermbeek geloven in de echtheid van zijn vondsten? De aanwijzingen hiervoor zijn onder andere te vinden in zijn collectie, die tot ons geluk grotendeels bewaard is gebleven. In de potten zaten soms nog stukjes papier waarop Hendrik had geschreven waar hij ze had gevonden en wat de vondstomstandigheden waren. Van Schermbeek had daaraan toegevoegd wat hij had betaald. Een rekensom leert ons dat de gehele collectie hem enkele duizenden guldens moet hebben gekost. Hij kocht de voorwerpen aan in de periode van zijn leven dat hij het krapst bij kas zat. Hij moet de vondsten dus grote waarde hebben toegedicht. Na de ontmaskering van 'Potjes-Hendrik' bleef Van Schermbeek bij zijn opvatting, tegen beter weten in. Hij had een behoorlijke archeologische

Het landhuis Oud Groevenbeek te Putten
(foto Natuurmonumenten).

kennis. Hij wist dat klokbekers zelden ongebroken gevonden werden. Toch waren alle potten van Hendrik gaaf en nog ongebakken ook. Daarnaast zaten er ook onmogelijke en bizarre objecten in de collectie. Voorwerpen die nog nooit waren gevonden, of zaken die gewoon volgens je gezonde verstand niet konden. Aardewerk moet, om scheuren tijdens het drogen tegen te gaan, worden verschaald. In de potten van Hendrik waren daarvoor behalve steentjes en brokjes baksteen ook stukjes krantenpapier verwerkt. In de verzameling bevonden zich verder ook vis-haken gemaakt van ongebakken aardewerk, 'benen' speerpunten van asbest-cement golfplaat, balvormige voorwerpen van aardewerk en een bruin gemaakt golfballetje.

Van Schermbeek heeft zijn hele leven een illusie in stand willen houden. Hij heeft nooit willen toegeven dat hij bedrogen was. Bezoekers aan het landgoed vertelde hij dat buitenstaanders, archeologen, een andere visie hadden op zijn collectie, maar dat hijzelf ervan uitging dat alles echt was. De laatste jaren van zijn leven liet hij echter geen bezoekers meer toe in zijn museumkamer.

De moraal

Tot slot de moraal van dit verhaal. Hoe slecht is nu een vervalsing? Veel is natuurlijk vermakelijk en uiteindelijk komt het allemaal aan het licht. Een uitzondering vormen de onjuiste vondstgegevens in combinatie met

echte voorwerpen die uit het buitenland afkomstig zijn. Dit maakt het onmogelijk in geografische zin materiaalstudies te ondernemen. Er zullen teveel onduidelijkheden en onzekerheden bestaan om een betrouwbare studie te kunnen doen.

Aan de andere kant leiden vervalsingen weer tot onderzoeksinspanningen met onvermoede en spectaculaire resultaten. Zonder de zaak Vermaning had het onderzoek naar de vroegste bewoning van ons land nooit zo'n grote omvang gehad en had het ook nooit die spectaculaire resultaten geboekt.

Dacht Tjerk nog dat Nederland 65.000 jaar geleden was bewoond, inmiddels weten we door onderzoek in de Maastrichtse groeve Belvédère dat het zelfs minimaal een kwart miljoen jaar is.

Vervalsingen, list en bedrog zijn intrigerende onderwerpen met een hoog gehalte aan 'human interest'. Zowel de daders als de slachtoffers zijn interessant. Als er geen grote bedragen mee gemoeid zijn en het wetenschappelijk ook niet tot rampen leidt – en dat is in Nederland meestal het geval –, kunnen we er om gniffelen. Het is dan ook een vorm van criminaliteit met een hoog Pietje Bel-gehalte. Het is vermakelijk en leuk en als je er meer aandacht aan besteed dan kan je er ook nog iets van leren.

Literatuur

- B. Boekschoten en D. Stapert, 'Tijd slijt', in: *Paleo-Aktueel* 6 (1995) 20-22.
 A. Bohmers en A.M. Wouters, 'Belangrijke vondsten van de Ahrensburgcultuur in de gemeente Geldrop', in: *Brabants Heem* 14 (1962) 3-28.
 G. de Leeuw, 'De Drentse nabootsers van archeologica rond 1900', in: *Palaeohistoria* 21 (1979) 301-316.
 W. Roebroeks, W., *Oermensen in Nederland* (Amsterdam 1990).
 L.P.H.M. Tilman, *Aurelius en de Divisiechroniek van 1517. Historiografie en humanisme in Holland in de tijd van Erasmus* (Bussum 1988).
 L.B.M. Verhart, *List en bedrog. Vervalsingen in de Nederlandse archeologie* (Utrecht 1995).
 L.B.M. Verhart en M. Wansleeben, 'Tussen America en Siberië: enkele aspecten van het Maasdalproject', in: A.T.L. Niklewicz en C.A.G. Lagerwerf (red.), *Bundel van de steentijd dag; 1 april 1989* (Groningen 1990) 45-54.

Noten

1. Collega's uit Groningen blijven overigens overtuigd van de valsheid. Zij zien in de vondst van Wanssum juist een extra argument dat het hier om vervalsingen gaat. De tekeningen op de steentjes lijken namelijk nogal op elkaar, hetzelfde schaamlapje, en men vindt de vondstomstandigheden verdacht. Het steentje zou wel eens doelbewust in die collectie kunnen zijn gestopt (Boekschoten en Stapert 1995). Ik kan het daar niet mee eens zijn. De tijd zal wel leren wie er gelijk heeft.
2. Ik ben Sandra Langereis zeer erkentelijk omdat zij mij op het spoor zette van deze vondst.